

# Bloembollen in uw buurt

## Houden bijen van bloembollen?

### *Waarom zijn bijen belangrijk?*

Bijen, en nog vele andere soorten insecten, zijn belangrijk voor de bestuiving van planten. Op die manier kunnen planten vruchten en zaden vormen. Voor planten in de natuur is dit belangrijk voor hun voortbestaan en voor planten die geteeld worden is het belangrijk voor de oogst. Denk bijvoorbeeld maar aan fruit. Voor het telen van bloembollen is bestuiving niet van belang omdat die vermeerderen via de ondergronds gegroeide bollen of knollen, en niet via zaad.

### *Maar houden bijen dan niet van bloembollen?*

Ja, bijen houden zeker van bepaalde bloembollen. Tijdens de bloei halen de bijen stuifmeel en nectar uit de bloemen als voedsel en om er honing van te maken. Diverse bloembolgewassen behoren dan ook tot de zogenoemde drachtplanten voor bijen. Maar ook andere, niet-schadelijke, insecten halen stuifmeel bij bloeiende bolgewassen. Door de bloembollenhandel zijn er voor tuinen speciale pakketten samengesteld met bolsoorten waar bijen en vlinders van houden. Door die te planten helpen tuinliefhebbers deze waardevolle insecten.

### *Lopen bijen risico's bij bloembollen?*

In de teelt van bloembollen is het nodig om schadelijke insecten te bestrijden omdat die vraat- en zuigschade veroorzaken en virussen overbrengen. Gewasbeschermingsmiddelen die daarvoor gebruikt worden zouden in principe ook bijen en andere nuttige insecten kunnen doden. Daarom beoordeelt het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) de middelen dan ook op die effecten. Dat leidt ertoe dat bepaalde middelen niet worden toegelaten, of niet gebruikt mogen worden op gewassen waar bijen op vliegen, of dat ze niet mogen worden toegepast als de gewassen in bloei zijn. Bloembollentelers helpen nog een handje extra als ze geen middelen toepassen op die momenten van de dag dat bijen actief zijn.

Ook als er in een gewasbeschermingssysteem een belangrijke rol is voor natuurlijke vijanden, dan kan dat leiden tot beperkte toelating of beperkt gebruik van middelen.

### *Waarom is er dan af en toe toch ophef?*

Soms wordt een onverwachte bijensterfte geconstateerd. Dan wordt gezocht naar mogelijke oorzaken en gewasbeschermingsmiddelen komen dan ook in beeld. En inderdaad komt het voor dat een middel de oorzaak is. Dat kan dan komen door foutief gebruik maar soms zijn er ook onverwachte effecten van middelen. Een voorbeeld daarvan is dat een middel voor het planten op bollen of op zaden wordt toegepast en dan door inwendig transport door de plant ook in het stuifmeel terecht kan komen. Helaas komt dit soms pas naar voren als het middel in de praktijk wordt toegepast en niet in de studies voor de toelating. Gelukkig is het dan wel zo dat het Ctgb onmiddellijk de gebruiksvoorschriften en toepassingen bijstelt. Voor telers is dat niet altijd leuk omdat juist dat type middelen door het gericht toepassen van een kleine hoeveelheid op bollen of zaden een langdurige bescherming tijdens de groei betekent en gewasbespuitingen niet nodig maken. Zo'n kwestie speelde vanaf 2011 voor middelen uit de groep van de neonicotinoïden (o.a. imidacloprid) en dat leidde tot forse beperkingen in de gebruiksmogelijkheden, ook voor bloembollen. Telers gaan dan direct op zoek naar een nieuwe aanpak om schade aan hun gewassen te voorkomen.

Er lopen overigens nog diverse internationale onderzoeken om de risico's en effecten voor bijen en andere bestuivers goed in kaart te brengen en te zien of de genomen maatregelen goed zijn.

# Bloembollen in uw buurt

## *Kunnen telers nog meer doen?*

Behalve het kiezen van het juiste middel en toepassingsmoment is er inderdaad meer mogelijk. Een goed voorbeeld is het inzaaien van akkerranden met plantenmengsels. Dat levert meer biodiversiteit met voedingsplanten voor insecten, zoals bijen en vlinders, en andere diersoorten. Ook neemt de kans toe dat er meer natuurlijke vijanden, zoals lieveheersbeestjes en gaasvliegen, van bijvoorbeeld bladluizen aanwezig zijn. Die helpen de telers dan als biologische bestrijders.

## *En wat als ik nog vragen heb?*

Met vragen kunt u terecht bij de teler in uw buurt en bij de Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (KAVB) via [kavb@kavb.nl](mailto:kavb@kavb.nl) of via 0252 - 536950. Het telefoonnummer van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) is 0317 – 471810.